

**NOILE REGLEMENTARI PRIVIND REGIMUL JURIDIC AL LIBEREI
CIRCULATII A PERSOANELOR. TRANSPUNEREA DIRECTIVEI
PARLAMENTULUI EUROPEAN SI A CONSILIULUI 2004/38/CE DIN
29 APRILIE 2004**

*Asist. univ.drd. Gina Livioara Chiric
Universitatea „Danubius” Galați*

Abstract

A united Europe can be created only through a common migratory policy. The free circulation of persons is one of the fundamental liberties of the home market, being an integrant part of the communitary acquis within the process of adhering to the European Union.

Thus, The European Union has various initiatives, by creating some directories, regulations and injunctions that the countries who are to adhere to the European Union are obliged to make use of on an internal level or to take them into consideration (in the case of injunctions).

Cadrul normativ comunitar privind libera circulație a persoanelor este asigurat de Directiva Parlamentului European și a Consiliului 2004/38/CE din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora.

Directiva a fost adoptată de Parlamentul European și de Consiliu și modifică Regulamentul nr. 1612/68 privind libera circulație a lucrătorilor în cadrul Comunității. Totodată, noua directivă a abrogat Directivele 64/221/CEE, 68/360/CEE privind desființarea restricțiilor de circulație și ședere în cadrul Comunității pentru lucrătorii din statele membre și familiile acestora, Directivele 72/194/CEE, 73/148/CEE privind eliminarea restricțiilor de circulație și ședere în cadrul Comunității pentru resorstanții statelor membre referitor la insitutirea și furnizarea de servicii, Directivele 75/34/CEE, 90/364/CEE privind dreptul de ședere, 90/365/CEE privind dreptul de ședere a persoanelor salariate și nesalariate care și-au încetat activitatea profesională și Directiva Consiliului 93/96/CEE privind dreptul de ședere a persoanelor aflate la studii.

Obiectul noii directive este acela de a reglementa condițiile exercitării dreptului de liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre de către cetățenii Uniunii și membrii familiilor lor, dreptul de ședere permanentă pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor lor, precum și limitele prevazute pentru drepturile menționate mai sus din motive de ordine publică, siguranță publică sau sănătate publică.¹

Articolul 3 prevede că Directiva de față se aplică tuturor cetățenilor Uniunii care se mută sau își au reședința într-un stat membru, altul decât cel ai cărui resortisanți sunt, precum și membrilor familiilor lor, așa cum ei au fost descriși mai sus. Cetățenia Uniunii este cea care conferă fiecărui cetățean al Uniunii un drept fundamental și individual de liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre, sub rezerva limitărilor și condițiilor prevăzute de Tratat și a măsurilor adoptate în scopul aplicării acestuia.

La nivel național, transpunerea Directivei Parlamentului European și a Consiliului 2004/38/CE din 29 aprilie 2004 a fost asigurată prin adoptarea *O.U.G. 102/2005 din 14 iulie 2005, publicată în Monitorul Oficial nr.646 din 21 iulie 2005 privind libera circulație a persoanelor pe teritoriul României a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și a Spațiului Economic European*. Aceasta Ordonanță a abrogat prevederile Legii nr. 309/2004 privind libera circulație a persoanelor pe teritoriul României a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și a Spațiului Economic European, publicată în Monitorul Oficial nr.593 din 1 iulie 2004, și intră în vigoare la data aderării României la Uniunea Europeană.

Reglementarea sa extraordinară a fost justificată de necesitatea stabilirii cadrului juridic pentru libera circulație a cetățenilor Uniunii Europene pe teritoriul României, bazată pe reducerea formalităților administrative, obiectiv principal în aplicarea Planului de acțiune Schengen, implementarea fără întârziere a acestui plan constituind una dintre sarcinile a căror neîndeplinire poate sta la baza activării clauzei de amânare a aderării României la Uniunea Europeană.

Obiectul noii reglementări a fost acela de a stabili condițiile în care cetățenii Uniunii Europene și ai statelor membre ale Spațiului Economic European și membrii acestora de familie își pot exercita dreptul la liberă circulație și ședere, precum și dreptul de ședere permanentă pe teritoriul României, limitele exercitării acestor drepturi din motive de ordine publică, securitate națională sau sănătate publică.²

---

¹ Art 1 din Directiva Parlamentului European și a Consiliului 2004/38/CE din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora ;

² Art. 1 din *O .U.G. 102/2005 din 14 iulie 2005, publicată în Monitorul Oficial nr.646 din 21 iulie 2005 privind libera circulație a persoanelor pe teritoriul României a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și a Spațiului Economic European*;

Potrivit art. 3 din Ordonanța de urgență, cetățenii Uniunii Europene, precum și membrii familiilor lor care intră și locuiesc legal în România se bucură de protecția generală a persoanelor și a averilor, garantată de Constituție și de alte legi, precum și de drepturile prevăzute în tratatele Uniunii Europene și în alte tratate internaționale la care România este parte. Ei își pot stabili reședința oriunde pe teritoriul României, bucurându-se de toate drepturile și beneficiile acordate persoanelor angajate, precum și de protecție socială din partea statului, în aceleași condiții ca și cetățenii români. Pe durata șederii în România, cetățenii Uniunii Europene sau, după caz, membrii familiilor lor au obligația de a se supune controalelor de specialitate ale organelor competente române, efectuate în aceleași condiții ca și cele aplicabile cetățenilor români.

Condițiile de intrare pe teritoriul României pentru cetățenii Uniunii Europene impun prezentarea documentului național de identitate, a pașaportului sau a unui document, valabil, eliberat în condițiile prezentei ordonanțe de urgență pentru cetățenii Uniunii Europene, fără a se aplica ștampila de intrare de către organele poliției de frontieră în oricare dintre aceste documente. Tot în baza acestor documente pot intra pe teritoriul României și membrii de familie ai acestora care nu sunt cetățeni ai Uniunii Europene, iar dacă nu sunt titulari ai acestor documente, în condițiile prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr.194/2002 privind regimul străinilor în România, republicată, cu modificările și completările ulterioare.³

Dreptul de ședere al cetățenilor Uniunii Europene, precum și membrii familiilor lor, care au intrat legal pe teritoriul României, este de 3 luni de la data intrării în țară, cu excepția situației în care li se acordă dreptul de rezidență.

Dreptul de rezidență permanentă se acordă pe perioadă nedeterminată, la cerere, cetățenilor Uniunii Europene care au o ședere continuă și legală pe teritoriul României pentru o perioadă mai mare de 5 ani, precum și rezidenților care nu au cetățenia Uniunii Europene dar care au o ședere continuă pe teritoriul României pentru o perioadă mai mare de 5 ani, în calitate de membru de familie al unui rezident sau rezident permanent care este cetățean al Uniunii Europene.

Art. 13 prevede în mod expres care sunt situațiile pentru care se acordă dreptul de rezidență în România, și anume: persoanelor care desfășoară pe teritoriul României activități dependente sau activități independente, în condițiile legii; dețin mijloace de întreținere pentru ei și membrii lor de familie cel puțin la nivelul venitului minim garantat în România și sunt

---

³ Art. 5 din O .U.G. 102/2005 din 14 iulie 2005, publicată în Monitorul Oficial nr.646 din 21 iulie 2005 privind libera circulație a persoanelor pe teritoriul României a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și a Spațiului Economic European;

asigurați în sistemul de asigurări sociale de sănătate din România; sunt înscriși la o instituție din România acreditată în condițiile legii, având ca obiect de activitate principal desfășurarea de activități de învățământ sau de perfecționare a pregătirii profesionale, sunt asigurați în sistemul de asigurări sociale de sănătate din România și declară pe propria răspundere că dețin mijloace de întreținere pentru ei și membrii lor de familie cel puțin la nivelul venitului minim garantat în România sau sunt membri de familie ai unui rezident, dacă acesta îndeplinește una dintre condițiile prevăzute mai sus.

Legea 248/2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate (publicată în M. Of. partea I nr.682/29.07.2005) transpune prevederile Directivei 2004/38/CE a Parlamentului european și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și rezidență a cetățenilor UE și membrilor de familie ai acestora pe teritoriul statelor membre. Noul cadru normativ ce reglementează dreptul la liberă circulație al cetățenilor români în străinătate a intrat în vigoare la 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al României, mai exact de la 29.01.2006, abrogându-se Ordonanța Guvernului nr. 65/1997 privind regimul pasapoartelor în România, aprobată cu modificări prin Legea nr. 216/1998, cu modificările și completările ulterioare, precum și orice alte dispoziții contrare prevăzute de lege.

Se mențin însă în vigoare până la data aderării României la Uniunea Europeană prevederile Hotărârii Guvernului nr. 460/2001 privind punerea în circulație a noilor tipuri de pașapoarte românești, cu modificările ulterioare, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 144/2001 privind îndeplinirea de către cetățenii români, la ieșirea din țară, a condițiilor de intrare în statele membre ale Uniunii Europene și în alte state, aprobată și modificată prin Legea nr. 177/2002, cu completările ulterioare, și Ordinul ministrului de interne nr. 177/2001 pentru stabilirea cuantumului sumei minime în valută liber convertibilă pe care cetățenii români trebuie să o dețină la ieșirea din țară, când călătoresc în scopuri particulare în statele membre ale Uniunii Europene sau în alte state.

Toți cetățenii români care îndeplinesc condițiile legale de a călători în străinătate prevăzute de prezenta lege au garantat dreptul lor de a călători în străinătate, de a emigra și de a reveni oricând în țară, astfel încât nici o autoritate română nu poate interzice, în nici o situație, unui cetățean român să se reîntoarcă pe teritoriul României.⁴

Armonizarea legislației naționale cu cea comunitară, componentă esențială în procesul

---

⁴ Art. 2, alin..1 din Legea 248/2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate, publicată în M. Of. partea I nr.682/29.07.2005;

de integrare a României în Uniunea Europeană, a impus abordarea unor principii noi și a unor reglementări recente chiar și în plan comunitar. Abrogarea Ordonanței Guvernului nr. 65/1997 privind regimul pașapoartelor în România crează un nou cadru juridic în ceea ce privește documentele de călătorie pe baza cărora cetățenii români se pot deplasa în străinătate, precum și a condițiilor de acordare a acestora.

Potrivit art. 6 din prezenta lege, pașaportul diplomatic, pașaportul de serviciu, pașaportul simplu și titlul de călătorie sunt proprietatea statului român și fac dovada, în fața autorităților române și străine, a identității, cetățeniei, calității, precum și a dreptului titularului de a călători în străinătate, dar sunt admise și alte tipuri de documente stabilite prin acordurile internaționale la care România sau, după caz, Guvernul României este parte.

Prin Ordonanța nr. 5 din 19/01/2006, de modificare și completare a prezentei legi, au fost preluate prevederile Regulamentului Consiliului Europei nr. 2252/2004, prin care pașapoartele vor fi emise cu datele biometrice încorporate ale persoanei (imagine facială, amprentă digitală), precum și alte date din fișa informatizată.

Pașapoartele vor avea o perioadă de valabilitate diferită, în funcție de vârstă și de tipul documentului. Astfel, pașaportul simplu se eliberează de Ministerul Administrației și Internelor la cerere, cetățenilor români care îndeplinesc condițiile prevăzute de prezenta lege și nu se află în una dintre situațiile de suspendare a dreptului de a călători în străinătate, pentru o perioadă de 3 ani persoanelor care nu au împlinit vârsta de 14 ani, pentru 5 ani persoanelor cu vârsta cuprinsă între 14 și 25 de ani și pentru 10 ani persoanelor care au împlinit vârsta de 25 de ani.

Pașapoartele diplomatice se eliberează de Ministerul Afacerilor Externe, la solicitarea instituțiilor sau a autorităților publice interesate, care vor preciza scopul și calitatea în care titularii urmează să se deplaseze în străinătate pe baza acestor documente de călătorie, de regulă, cu o valabilitate de 5 ani, care poate fi prelungită o singură dată, fără a se putea depăși 10 ani de la data emiterii.

Pașapoartele de serviciu se eliberează cu o valabilitate de 5 ani, care poate fi prelungită o singură dată, fără a se putea depăși 10 ani de la data emiterii. Titlul de călătorie este documentul care se eliberează de misiunile diplomatice sau oficiile consulare ale României cetățenilor români aflați în străinătate, care nu mai posedă document de călătorie valabil, pentru ca titularul să își poată continua călătoria, reglementa șederea ori pentru a se întoarce în țară. Titlul de călătorie se eliberează cu valabilitatea de cel mult un an și încetează de drept la data intrării titularului în România. ordon 5-2006.

În ce privește măsurile dispuse în temeiul OG nr. 65/1997 privind regimul pașapoartelor în România, acestea încetează de drept împotriva persoanelor returnate în baza acordurilor de readmisie încheiate de România cu alte state sau acelor care au depășit, în mod nejustificat, termenele de sedere în statele pe teritoriul carora au călătorit; împotriva celor urmăriti pentru creante exigibile mai mari de 25 milioane lei, datorate unor persoane fizice, persoane juridice sau statului (art. 14 alin. 1 lit.d); împotriva celor care au săvârșit în străinătate fapte de natură să aducă atingere siguranței naționale, menținerii ordinii publice, protecției sănătății sau moralei ori drepturilor și libertăților fundamentale ale altei persoane, care sunt stabilite prin hotărâri judecătorești sau fac obiectul urmăririi penale, sau care au săvârșit în străinătate fapte de cersetorie, constatată potrivit legii.

Măsurile dispuse în temeiul art. 14 alin. (1) lit. e) încetează de drept, cu excepția celor dispuse cu privire la cetățenii români returnați în baza acordurilor de readmisie încheiate de România cu alte state, care rămân în vigoare pentru o perioadă de 6 luni, putând fi transformate, înainte de expirarea acestui termen, în măsuri de restrângere a dreptului la liberă circulație în străinătate, în condițiile prevăzute la art. 39 alin. (1) și (3)-(8), precum și, după caz, la art. 44 din prezenta lege, la solicitarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră sau, după caz, a Direcției Generale de Pașapoarte.

O altă noutate adusă prin intrarea în vigoare a noii legi a liberei circulații a persoanelor vizează condițiile de ieșire din țară ale minorilor care, potrivit art. 2 din lege pot călători în străinătate numai însoțiți, cu acordul părinților ori al reprezentanților legali. Dacă minorul, titular al unui pașaport individual, călătorește însoțit de o altă persoană fizică majoră, i se permite ieșirea în aceleași condiții și împreună cu aceasta numai dacă persoana însoțitoare prezintă o declarație a ambilor părinți sau, după caz, a părintelui căruia minorul i-a fost încredințat prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă și irevocabilă, a părintelui supraviețuitor ori a reprezentantului său legal, care să cuprindă acordul acestora cu privire la efectuarea călătoriei respective de către minor, la statul sau statele de destinație, la perioada în care urmează să se desfășoare călătoria, precum și datele de identitate ale însoțitorului respectiv.

Prin derogare de la aceste prevederi, se permite ieșirea din țară a minorilor însoțiți numai în cazul în care însoțitorul argumentează necesitatea călătoriei în străinătate prin faptul că minorul urmează să beneficieze de un tratament medical care nu este posibil pe teritoriul României și fără de care viața sau sănătatea îi este pusă în mod grav în pericol, cu condiția să prezinte documente doveditoare în acest sens, emise sau avizate de autoritățile medicale române, din care să rezulte perioada și statul sau statele în care urmează să se acorde

tratamentul medical respectiv, chiar dacă nu există acordul ambilor părinți, al celui alt părinte, al părintelui supraviețuitor sau al reprezentantului legal, precum și în situația în care însoțitorul argumentează necesitatea călătoriei în străinătate prin faptul că minorul se deplasează pentru studii sau concursuri oficiale, cu condiția să prezinte documente doveditoare în acest sens, din care să rezulte perioada și statul sau statele în care se vor desfășura aceste studii sau concursuri, precum și avizul Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului, emis în condițiile prevăzute în normele metodologice, chiar dacă nu există acordul celui alt părinte.⁶

Aceste prevederi însă, deși transpun prevederi în acord perfect cu normele comunitare, împiedicând doar teoretic dezvoltarea condițiilor de săvârșire a unor infracțiuni precum traficul de persoane, prostituția juvenilă ori cerșetoria, traficul de țesuturi sau de organe umane, îndeplinesc și neajunsul de a nu facilita funcționarea instituțiilor românești care au drept obiect călătoriile pentru studii ale minorilor. Întrucât cetățenii români minori pot călători în străinătate numai însoțiți, cu acordul părinților ori al reprezentanților legali, vor exista destule obstacole în calea celor care au de trecut oricum peste criteriile de selectare. Soluția găsită pentru moment minorilor selectați pentru studii în străinătate, la propunerea reprezentanților Poliției de Frontieră, împreună cu cei ai Asociației a Agențiilor de Turism (ANAT) și ai Asociației Carausilor Particulari din România (ACPR), a fost aceea de a călători în străinătate, însoțiți de reprezentantul unei companii autorizate, în baza declarației părinților.

Bibliografie:

O.U.G. 102/2005 din 14 iulie 2005, publicată în Monitorul Oficial nr.646 din 21 iulie 2005 privind libera circulație a persoanelor pe teritoriul României a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și a Spațiului Economic European

Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.194/2002 privind regimul străinilor în România, republicată, M.Of. 201/08.03.2004, cu modificările și completările ulterioare

Legea 248/2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate, publicată în M. Of. partea I nr.682/29.07.2005

Hotărârea Guvernului nr. 460/2001 privind punerea în circulație a noilor tipuri de pașapoarte românești, publicată în M.Of. 272/25.05.2001, cu modificările ulterioare, abrogată (prin Legea 248/2005) la data aderării României la Uniunea Europeană

Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 144/2001 privind îndeplinirea de către cetățenii români, la ieșirea din țară, a condițiilor de intrare în statele membre ale Uniunii Europene și în alte state, publicată în M.Of. 725/14.11.2001, aprobată și modificată prin Legea nr. 177/2002, abrogată (prin Legea 248/2005) la data aderării României la Uniunea Europeană

Ordinul ministrului de interne nr. 177/2001 pentru stabilirea cuantumului sumei minime în valută liber convertibilă pe care cetățenii români trebuie să o dețină la ieșirea din țară

Regulamentul Consiliului European nr. 2252/2004 privind normele de emiteră a pașapoartelor cu datele biometrice încorporate, OJ L 385/29.12.2004, p.1

---

⁶ Art. 30, alin. 3 din Legea 248/2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate, publicată în M. Of. partea I nr.682/29.07.2005;